

Lo Somatenent

DIARI REGIONALISTA Y D' AVISOS Y NOTICIAS

Any XIII

Reus Diumenge 11 de Septiembre de 1898

Núm. 3.605

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes. Ptas. 1.
6 mesos. Ptas. 5.
1 any. Ptas. 10.
Extranjer y Ultramar.
Anunciats, a preus convencionals.

Administració y Redacció

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, (PORXOS)

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administració d'aquest diari y en las principals llibrerias d'aquesta ciutat y de fora.
En Barcelona, litografia Malloré, carrer Junquera, 6.
No s' retornan los originals encara que no s' publiquin.

Farmacia Serra

Arrabal Santa Anna, 80, prop a la plassa de Catalunya (Teléfono 13)

La que paga més contribució de la provincia

FARMACIA OBETRA TOTA LA NIT

CREMA LÁCTEA ROMEU

Reproductora de la llet

aprobada per la M. Il·tre. Academia Médica Farmacéutica de Barcelona.

Eficacment recomenada per a augmentar la llet a las Mares de familia, en cuants casos s' hagi retirat per disgust, fluixetat, etc. Ab son ús, tota mare pot criar a sos fills durant lo temps de la lactancia.

Dipòsit: Farmacia de A. SERRA, Arrabal de Sta. Anna, 80

REUS

SECCIÓ DOCTRINAL

Dugas fetxas

11 SETEMBRE 1714-11 SETEMBRE 1898

De las horas ensá, d' aquell memorable dia en que las tropas castellanas ajudadas d' extranjerers entraren a Barcelona, la ciutat dels Comtes, han passat cent vuy tanta contre anys.

Mes d' una centuria, durant la qual l' anima nacional de nostre poble catalá ha anat bategant, alimentada d' una esperansa que ovirava en lo llibre de la seva vida.

Avuy al evocar aquells fetxa's obren nous horitzons de llibertat.

Catalunya va recobrant la seva fesomia propia y girava com en temps de Felip V los pobles que l' integravan anevan cayent a las urpas dels opressors fins a no quedar lliure cap més altra població que Barcelona, actualment, mercés a la propaganda regionalista, a la més ilustració del poble y a imprevisions dels qui nos han desgobernat y nos han abocat al present estat de cosas, se veu y s' toca, que desde l' més petit al més gran, tothom tracte de rebutjar tutelas abominosas y que deshonran al que se sent fort y ab esperit pera governarse per éll mateix.

La sanch vessada aplegats los barcelonins sota la bandera de Santa Eulalia, ha trigat en assahonar lo terror ahont hi sembraren las llevors de las llibertats que per ley de la Naturalesa nos pertocan; pero al eixir han brotat tan ubriagadores y plenas de vida, que ja no son los poetas los qui las admiran y las cantan sino 'la catalans tots y no som nosaltres sols los segadors de fruyts tan estimats, sino que també hi venen a espigolar los nostres enemichs.

Cóm cambian los temps! ahir en lo cel de la nostra patria tot eran núvols, vermells una y negras altres, segons los amoch ó tristesa lo que portaven en sos ventrells; avuy hi comensa a brillar l' anba d' un nou dia y en mitj de son blau transparent s' hi destacoen los més felahners colors de la ratlla de Sant Marí.

En un any hem donat un pas de gegant; en un sol dia hem vist com lo caràcter superbí de la gent, que mena ha doblegat la espinada devant d' un exercit que l' anomenavan de bandidos; en pocas horas s' ha fet cesó de terrenes que s' consideravan espanyols, y en un instant lo geni de conquesta y aventurer, que era tradicional en la gent castellana, ha quedat ensopit, sense que un sol de vida deixés sentir per arreu.

Tot aixó ho hem vist y tocat en un any com nos hem enterat d' un prolech ó un R. D. que considerant majors d' edat a subdits del Estat espanyol, graciosament se'ls concedia l' autonomia.

Tot aixó ho hem vist y tocat en un any com nos hem enterat d' un prolech ó un R. D. que considerant majors d' edat a subdits del Estat espanyol, graciosament se'ls concedia l' autonomia.

La justicia resplandeix sempre y l' 11 de Setembre que avuy nos tocaria festejar, si no tinguessim por que 'ls paquets que componen los caixistas resultessin feyna pel dimoni, de segur que resularia digna dels catalans que, en aquest dia del any 14 del sigle passat, trobaren la mort en los carrers de Barcelona.

X. X. Y X.

Anyorament y esperansa

11 DE SETEMBRE DE 1714!

!Pobre patria! cada any en aytal dia veig renaxer las nafres de tan martiri, tots los anys en eixa fetxa veig com un somni a la Catalunya lliure é independent, hem recorda 'ls temps en que la historia no ha pogut de menys d' escriurels ab lletres d' or, y per últim la heroyca defensa de la ciutat comtal, derrer estors dels catalans per no caure a las urpas del enemich, feta per aquells braus que si de cent vidas haguessin disposat totes haurian sigat sacrificadas per honra y llibertat de la patria, estich veyent al famós Casanova ab la bandera de Santa Eulalia a las mans, tirantse al enemich com una femolencia fera y ab no menys immortal patrici Villarroel encerenent de rabia a sas tropas ab son «vencer ó morir» y sento com mon cor crida venjança per tots los braus que donaren sa sanch avans que renegar de sa nissaga y fer una entrega indigna de nostras preuhadas llibertats... Si sento anyorament de no haver nascut 180 anys enrera, quan encara Catalunya era senyora de sa casa. Mes en mitj del anyorament sento esperansa, puig veig deslligarse lentamente las cadenas de nostra esclavitut; si los mateixos descendents de Felip V, ab sos motllos de governar y ab los desacerts d' eixa última época, han fet que 'ls infelissos qu' encar creyan ab la farsanta política s' hagin trasformat partidaris acérrims de nostra causa y ai no bastés ab ells, ficéssim nos ab la joventut que poja, joyosa penyora de la reconquesta, per aixó deya que barrejat d' anyoransa sento esperansa.

Dels onze de Setembre de ma vida, aquest es lo més esperansador, es l' aubada més riatltera de Catalunya, puig Espanya ha sigut derrotada per sa culpa y

l' Estat espanyol pert l' equilibri; es a dir, tot es benefactor a Catalunya.

!Catalans: la sanch dels vesavis clama venjança, ja que avuy tots los vents favoreixen a Catalunya, no volguém passar gayres anys més esclaus!

DANIEL ROIG PRUNA.

Exposició important

Del Diario del Comercio de Tarragona:

«Se'ns prega l' inserció de la següent instancia, de verdader interés pera 'l comerç é industria d' aquesta capital, que estarà de manifest, durant tot lo dia d' avuy en la Secretaría de la societat Foment de Tarragona, pera tots cuants desitjin suscriur-la:»

«Excm. Senyor: Los que suscriuen, individuos de la Junta directiva del Foment de Tarragona, associats a comerciantes é industrials d' aquesta ciutat, quals firmas apareixen a V. E. ab lo degut respecte exposans:»

Que com consecuencia dels mals generals que agüebien a la nació, y lo comerç é industria d' aquesta capital atravesant una gran crisis, que no sols perjudica sos interessos, sino que redundeix en danys de las clasas ses treballadoras que arrastran una vida miserable y experimentan gran malestar.

En temps no molt llunya, florexent aquesta ciutat ningú demanava; pero avuy, buyt son port, paralizadas todas las industrias, assotats sos camps per la floxera, agobiats aquets últims per impostos, que no poden soportar, se veu precisada a recorre als poders públics en demanda d' auxili, pera sortir de tant trista situació y protecció pera arribar de nou al florixent estat de que se ha fet mérit.

Varis son los medis proposats pera conseguir tal fi, més aquí los limitarem a consignar lo que competeix y pot resoldre V. E. desde l' elevat puesto que sos mérits y especials circunstancias l' han elevat.

La circunstancia d' haver disminuhit lo vehinat d' aquesta capital d' un modo notable fins lo punt de llessar l' últim cens la xifra de 25.84 habitants, nos ha suggerit la manera d' acudir a V. E. en demanda de que aquesta capital satisfassi la contribució industrial y de comerç pera la tarifa 5 del reglament en lloch de la 4 per que avuy contribuïm, midá equitativa que contribuïm en gran manera a alivi de la penosa situació de todas las classes socials.

No afegirém arguments pera demanar l' adopció de las midas, sols en vista de l' exposat apelém a la reconeguda justificació de V. E. cual vida guardi Deu molts anys.

Tarragona 6 de Setembre de 1898.—Segneixen las firmas.—Excm. senyor ministre d' Hisenda.

Hens aquí una exposició que convindria que la Cambra de Comerç la tingués en compte y que si ve resolta favorable a la petició, demanés que Reus també contribuïxi per la base 5, del vigent Reglament de la Contribució industrial, en lloch de la 4, perque vé tributant.

Las causas que s' han d' alegar son las mateixas ab la diferencia que no haventhi port de mar en aquesta ciutat, perjudica més al comerç.

Y en una instancia que lo nostre Ajuntament l' hi de tenir en compte, vetllant per los interessos de la nostra població, perque aquesta diferencia de base que porta acompanyada la diferencia de Tarifas, podria donar peu a que alguns comerciantes, especuladors é industrials trasladessin lo seu negoci a la capital de la provincia.

Es aquest un assumpte que no s' pot deixar des-
cuydat, sense que vulgui dir això que hagin d'opo-
sarse a la pretenció justa dels tarraconins; al contrari
nosaltres celebrarem que obtinguin satisfactoria solu-
ció, mentres aquesta no siga en caràcter exclusivista
ó particular.

Quadret literari

La puvilleta

La estació estiuenca convidava a fer una sortida
a la montanya. a gaudir en la contemplació dels bells
panoramas que a la vista nos ofereix la naturalesa,
no despullada encara de las galas ab que l' ha adorna-
nat la primavera; a aspirar l' oreig embaumat ab l'
aroma de las flors salvatjes; a assaborir la fresca ay-
gua que del rocam brolla, sossegada unas voltas, im-
petuosa altres quan s' estimba per la cascada; y a
deleytar l' ànima ab los cants melodiosos d' aquesta
música ab cap altre comparable, formada ab petons
de fullas, abressadas d' aygua, cruiximents de pé-
dra, guspiras d' ayre y alegrías d' aucells.

Vareix emprendre la excursió y tal com m' havia
forjat lo quadro, plé de llum y d' atractiu, al gua-
nyar una de las montanyas de la rodolla de la vila,
s' extengué devant ma vista: era bonich, encanta-
dor, subjectiu, en lo reyal valor que de sí té la frase,
un bossí arrencat del somniat paradís y colcat en-
tre unas serras y la vall, per ellas formada.

Allá d' enllá s' oviraba una massa d' un color
fosch constituïda pels edificis de la vila, sobressur-
tant la silueta del punxagut campanar, quina punta
s' confonia ab lo llís traspò del firmament, d' un
blau-viu, donant la casualitat, que l' Estel del dia,
que en aquest lluhia, ab claror esmortuhida, apare-
gués com a una llum posada dalt del campanar pera
senyalar lo camí que va al cel.

Mes fosca y esborrada de líneas que aquets edifi-
cis ne distingia un altre quina blancor atragué ma
curiositat, potser perque lo feyan ressaltar los raigs
del Sol que hi batian de plé.

Ab fervor d' artista y com pocas vegadas recorde
que hagués contemplat paisatjes semblants y qui
arreu nous detalls de ser admirats.

Mes en vá: los somnis no es costum lo veurels
realisats, a no ser que sia per escepció de la regla, y
abandonant, no sense recausa, aquella poesia, satu-
rada l' ànima dels sentiments que li fa despertar la
naturalesa, en la que tot es calor y vida, ó en menos
paraulas amor, vaig desfer lo camí cap a la vila.

Tot baixant la montanya esquerpada en alguns
trossos y no menos perillosa, la part ornamentada
ab los boscos de pins, vaig repassar los llibres de
la memoria desde sas primeras planas y aquesta tasca
m' proporcioná la troballa d' un amich que a la vila
vivía.

Efectivament, al arribar al poble y preguntar per
la persona que m' interessava, y que de pas seguit
dit havíam sigut condeixebles, tot seguit me fou en-
senyada la seva casa y allí l' vaig trobar.

Cambiarem las encaixadas que corresponen en
dos amichs que s' profressan sincera amistat y que
no s' amohinan gayre; nos explicarem en pocas pa-
raulas lo que havia sigut de nostres vidas en los tres
darrers anys; ferem las protestas de conservarnos
sempre l' mateix carinyo; y per acabament del dia-
lech me pregunta a que s' devia aquella satisfacció
de veurens.

Res—vaig contestarli—he volgut aprofitar aquest
deliciós dia pera fer una excursió a la montanya y
cansat d' entendre ab las especies del regne mine-
ral, vegetal y animal (me refereixo als que no tenen
lo dó de la paraula) y fins ab l' astronomía, al ferme
cabal de que arribaria aquí primer que a ciutat m' ha
decantat a venir.

Y dignem are, qui es l' amo d' aquella gran casa
payral, que té l' aspecte d' un palau, per mes que
sas blancas parets no responguin al résto del edifici?

—La pregunta t' pert—me va respondre.

—Y aixó?—li vaig respostejar.

Puig senzillament perque no hi ha tal amo, sino
una mestressa, per cert ben joveneta, y que te des-
veyllats als mes bons y rics minyons de la comarca
lo bon nom y la fortuna de la puvilleta, com aquí l'
anomenem, ha traspasat los límits de la provincia y
segueix repartint las carbassas que de veu pública s'
diu que ja te regaladas a galans de fora'l poble, aviat
farán cap a la vila fins los mossos de l' altre costat
del Ebre.

T'apunto ja a la llista dels pretendents y per con-
següent al número dels xasquejats?

—No siguis bromista y accepta com a franca la
meva aclaració a la pregunta. La curiositat y una ca-
sualitat que fora llarga d' esplicarte feu que t' pre-
guntés per la casa en qüestió.

No soch tant enamoradís com vols suposar y gay-
res vegadas m' oblidó del adagi: qui d' tora s' va a ca-
sar, enganya ó es enganyat, pera que ab lo que m' has
dit no ho tinguis ben present.

—Donchs si no es mes una casualitat y una curio-
sitat lo que t' impulsá a ferme la pregunta, pots sa-
tisfer a aquella y donar gracias a aquesta. Jo soch
persona de confiança a la casa y ja que lo de fora ha
despertat interés en tú, crech que lo de dins t' agra-
dará més.

Per lo tant, si tens gust en escorcollarho tot, t' hi
presento.

—No hi tinch cap inconvenient, y qui sab si d'
aquesta visita t' faré aumentar lo número dels pren-
dats de la puvilleta per sa hermosura ó per los seus
diners y dels nuvis distanciat.

—A la tarde hi anirém.

FRANCSC COLOM Y ESCODA.

CRÓNICA

OBSERVACIONES METEOROLÓGICAS
del dia 10 de Setembre de 1898

FACILITADAS PER D. RAMON GISPERT

HORAS d' obser- vació	BAROMETRE aneróide	GRAU d' hu- mitat	PLUJA en 24 horas	AYGUA evap. en 24 h.	ESTAT del cel	OBSER- par- ticu- lar
9 m. 3 t.	758 758	81 81		6'8	Bas	

HORAS d' obser- vació	TEMPERATURAS			VENTS direcció	NUVOLS	
	Maxima	Minim.	Term. tipo		classe	cán- 0/2
9 m. 3 t.	Sol. 63 Sombra 33	19	26 30	S. S.	Cumul	0/2

Sessió del Ajuntament

Baix la presidencia del M. I. Sr. Alcalde D. Joseph
María Borrás y ab assistencia dels regidors senyors
Mássó, Mas, Quer, Nogués, Güell, Jordana, Vergés,
Navás, Briansó y Pallejá, tingué lloch avans d' ahir a

S' aprobá l' acta de la anterior.
Se llegí una comunicació del senyor Arquitecte
municipal participant al Consistori que, verificant de-
terminadas obras en los pous de la Casa de Caritat se
podrían obtindre 20.000 litres d' aygua per hora.

Lo Consells' enterá d' una comunicació de la Junta
d' Administració del Santuari de Nostra Senyora de
Misericordia, invitantlo a las funcions religiosas que
se celebrarán avuy en dita ermita.

Se llegí l' estat comparatiu de gastos é ingressos
per concepte de Consums observat en lo mes d' Agost
próxim passat é igual mes del any anterior.

S' aprobá un dictámen de la comissió de Foment
autorisant als Srs. Rius y Cercós pera construhir una
cloaca, tenint que subjectarse a determinats requisits.

Fou també aprobat un dictámen de la mateixa sec-
ció cedint als citats senyors una parcela sobrant de la
via pública situada en lo Camí d' Aleixar, mitjansant
certas condicions.

S' acordá concedir a D. Francisco de A. Plá lo per-
mis solicítat pera construhir un enxerat de ferro en
una finca tocant al passeig de la Mina.

S' aprobaren varis comptes de particulars y acabá
l' despaig ordinari.

Lo senyor President, aludint a las reclamacions fe-
tas en la sessió anterior per alguns regidors referent
al assumpte de las cédulas, digué que l' motiu d' exi-
girse las anteriors pera la adquisició de la corresponent
al present any, obedia al estat precaríssim del Erari
municipal, que s' ha agravat ab la baixa de 80.000
pessetas observada en la contribució, no obstant lo
qual, digué, que deferent sempre ab los senyors regi-
dors, se trobava disposat a fer cumplir lo que s' resol-
gués.

Lo Sr. Vergés després d' agrahir al senyor Presi-
dent sas explicacions, insistí en la necessitat de treure
aquellas trayas.

Los Srs. Massó y Nogués denunciaren varias ano-
malias ocorregudas a alguns vehins que havent pagat
los anys anteriors tres rals per la cédula, se ls exigia
en lo present, sis pessetas per ella.

Lo senyor President contestá que tal vegada aixó
obeheix a equivocacions del padró, contra las quals
podían los interessats reclamar en los vuyt dies que
estigué exposat al públich.

Lo Sr. Nogués s' extengué en consideracions so-

bre la ilegalitat del padró, las ilegalitats comesas per
l' Ajuntament, etc., etc.

Posada per millonésima vegada sobre l' tapete la
qüestió d' ayguas, lo Sr. Nogués proposá la dissolució
de la Junta magna, nomenant en son lloch altra comi-
sio composta tan sols de tres individuos. Lo senyor
President digué que la citada Junta havia presentat
varis projectes.

Lo Sr. Navás se mostrá partidari de deixar l' as-
sumpte en mans d' una empresa particular, a la que
se podria cedir per determinat número d' anys, 30 ó
40 per exemple, tots los minats propietat del Ajunta-
ment. Afegí que no comptent ab medis l' Ajuntament,
son ilusoris los projectes d' obtenir aygua ab que regar
26.000 jornals de terreno.

Després d' algunas lamentacions del Sr. Nogués
motivadas per no haverse presentat los projectes a las
personas facultativas, s' acordá que l' Sr. President citi
a una reunió a la comissió técnica pera presentarlhi ls
projectes y resoldre algo práctic.

S' acordá escriure al Canonge Sr. Almera invitantlo
a passar a aquesta ciutat.

Y no haventhi més assumptos de que tractar s' ai-
xecá la sessió.

En la ressenya que publicarem en lo número d'
ahir de la «festa major» de las Borjas del Camp, apa-
regué per error de caixa que la pessa «poutpurri» era
obligada de «clarinet» sent aixis que es de «cornetis»
instrument que es lo que toca l' Sr. Brossa.

Constí aixis.

Avuy y tot lo dia de demá, dilluns, se seguirá co-
brant en los baixos de la Casa Consistorial, la contri-
bució corresponent al primer trimestre.

Ho avisem als contribuyents per si volen evitar los
recárrechs d' apremi ab que passat lo dilluns se ls
comminará.

S' ha encarregat de la estació telegráfica d' aques-
ta ciutat, en calitat de jefe, don Joseph Guarro, en
virtut de l' acort de la direcció General de comunica-
cions.

Agrahim lo testimoni de consideració que l' senyor
Guarro ns envia y celebrarem que desempenyi son
nou càrrech a satisfacció del públich.

En l' article «Lo que diuen a fora» publicat en l'
curios d' ahir, los catalanistas nos feren fer molt mala
feyna, puig en lo segon vers de Göethe, quals paraulas
posa l' poeta en boca de Mefistófeles, dihém:

«Ist no bequem, man idéiss doch idas man hat.»

quan den haver de dir:

«Ist no bequem, man weiss doch vas man hat.»

Més endevant, al parlar dels bonyols ó roscaes que
en las verbenas se consumen a Madrid no son *matane-
gras* com deyam, sino *mata suegras*. Dels demés erros
de caixa, tals com una u per una n ja ls nostres llegi-
dors en son bon criteri n' haurán fet la correcció de-
guda.

Diu l' *Heraldo de Madrid*:

«Are no es lo Govern insular de Cuba l' que dema-
na millions de duros; es lo Banch Filipí l' que demana
al Govern que liquidi tots los comptes que ab ell te-
pendents.»

¿A quant puja aquesta liquidació?

Hi ha qui suposa que no baixa de vuyt millions de
duros, pero será difícil sapiguer la cantitat fixa, per-
que, segons tenim entés, no hi ha en la Intendencia de
Manila ls datos que son precisos pera fer la liquidació
que demana l' Banch Filipí.

Aquest es un assumpte que ha ocupat ab preferen-
cia la atenció del Govern en lo Consell d' avuy.»

Hi ha exposat desde ahir al vespre en l' aparador
de la botiga «El Capricho», un quadro degut al senyor
Domingo Soberano, mestre dels pintors, diguemho ai-
xis, per ser lo primer de nostre gran Fortuny, y de
quants joves a Reus comensan a ensaijarse en l' art
de la pintura.

Lo quadro esmentat, te per motiu uns bonics plat-
ja daurada per ruent sol que atravessa febles nuvols
magistralment interpretats. L' aplech de figuras que
hi ha en primer terme assegudas en catife d' herbas y
flors, son d' una execució esmeradíssima.

Soberano ha donat ab aquest nou quadro com ab
los altres, provas de sapiguer finir ab tota perfecció
una obra d' art.

De tot cor lo felicitem, y de segur no mancará qui
aprofiti la ocasió per adquirir dit quadro.

Sembla casi segur que s' prorrogui indefinidament
l' obertura del curs próxim en las Universitats, Insti-
tuts y Escoles professionals, ab lo fi de no donar oca-

sió á que s'alteri l'ordre públich á la sombra de la concurrència y bullici que solen promoure los estudiantins.

Al anunciad manifest del general Polavieja li ha passat lo que á nosaltres en algun article y en alguna gatzetilla: que escritas y compostas hem tingut de girar las lletres de cul per amunt.

La *Renata*, sobre'l manifest are diu lo següent: «Tots tenim de passar per l'adressador aquests dias. No'ns queda altre remey que fer com los tagalos avans del aixecament: que arriba un frare... acota'l cap... que ve un cabo de civils... tórnal á acotar, que no t'agafés malicia... que passa una castila que no es frare ni civil... reverencia que te crió, que pitjor fora que tinguesses lo cap alt y t'fiquessen de camas al cel per desacato.»

En Polavieja ha fet un manifest y lo mateix que si tal cosa. Se'l te de confitar com nosaltres perdonam ab una pila de cosas que escribim que no las podem posar al diari. No'ns queda altre recurs, si tant be están y are que tenim la familia fora, que llegirlas á la minyona perque l'endemá ho faasi corre per la Boqueria. No li val portar faixa y espasí á n' en Polavieja, ni ser capdanser de tots los descontents dinástichs. No podent sortir de dias ni de nits; no podent-se esplayar ni en l'«Heralde» ni en «El Imparcial», está en pitjors condicions que la basaroca.

A quins temps hem arribat que no hi ha classes! Per res més voldriam que caygués en Segasta: per poder assaborir lo que diu aquest general; per saber si realment es veritat que en lo seu programa hi ha empelt regionalista y si hi es per veure com ha pres.

Hi tenim verdadera curiositat, perque encare que per últims d'Agost y comensaments de Setembre se pot empeltar á ullet, com aquest any ab la secada los arbres savan tant poch, es de temer que l'«ixerch» resulti neulit y que fins potser se mori.»

Per los guardas de Consums fou decomisat ahir un bot de vi que contenia 10 quartets de dit líquit en lo portal de Misericordia.

Ab la autonomia passará si fa no fa com los barrets de palla, que al últim se n'apoderará qualsevol. Comensá la moda ab equells jipijapas dels americans que no baixavan al principi de vuytanta duros. Després no'n valgueren ni la meytat, després ni la quarta part y per últim los venían á cinch duros, portantne ja qualsevol menestral. La jipijapa un altre dia á tornarà palla de segol ó de no sabém qué, y'ls italians los comensaren á donar á quinze, á dotze, á deu, á sis y per últim aquest any á tres pessetas!

Aixó en quant á las personas. En quant als cavalls ha succehit lo mateix. Comensaren los mussius de Vich y de La Preste á posarlos barret ab cintetas de seda y cascabells de plata; després ja'n dngueren los cavalls dels tartraners, més tart los dels carros de la Riba y ahir tarde... quin desengany, si'ls gomosos francesos arriban á adonársen!... portava barret de palla un burro de terrayre ab las duas sàrrias á coll y las orellas tant caygadas que'l cucurutxo anava tot á la garjé.

Y aquest es lo verdader perill de la autonomia: que ab tants com are la predican perque s'ha fet de moda, al últim anirán tent á la garjé'ls seus principis que eviat no la coneixerán ni'ls federals ni'ls catalanistas que son los que la van portar á las fonts.

Lo recaudat shir per concepto de Consums puja á 986'54 pessetas.

ESCORIAS THOMAS.—Végis l'anunci de la quarta plana, Dirigirse á casa Gambús, carrer de Vila Bou) 12.

SECCIO OFICIAL

Alcaldia Constitucional de la ciutat de Reus
Essent en gran número'ls contribuyents d'aquesta ciutat que á causa del temps y de la excessiva aglomeració de gent en la Recaudació no han pogut satisfacer sas cuotas en lo período concedit, aquesta Alcaldia ha obtingut del senyor Recaudador de Contribucions, que s'prolongués la cobranza de las mateixas sense cap recarrech durant los dias de demá y demá passat y horas de costum á fi de que en dit período pugnin los contribuyents satisfacer la contribució que'ls correspongui.

Lo que s'anuncia para general coneixement.
Reus 10 Setembre 1898.—L'Alcalde, Joseph María Borrás.

Registre civil

del dia 9 de Setembre 1898
Naiements
Pere Vilanova Montañá, de Joan y María.—Tomás Gras Benet, de Pau y Tomasa.

Matrimonis
Cap.
Deruncions
María Solé Ferré, 62 anys, Hospital, 35.

SECCIO RELIGIOSA

Sant d'avuy.—Lo Dols Nom de María.
CULTS RELIGIOSOS
Santuari de Ntra. Sra. de Misericordia.

Ab motiu de ser avuy la festa del Dols Nom de María, s'honrará á la Santissima Verge en l'expressat Santuari ab los següents cults: Avuy á las 9 solenne ofici á tota orquesta ab sermó que dirá l'orador sagrat Rnt. Pere Carreres Pbre, y per la tarde á las 5 se cantarà lo Rosari ab orquesta y explicació de Misteris per lo Rvnt. D. Joan Llauredó, Pbre. finalisant ditas funcions ab lo besa-mans á la Santissima Verge en son camarí.

Parroquia de Sant Francesch

Avuy á dos quarts de 8 del matí tindrà lloch la comunió general en Ntra. Sra. del Carme y á la tarde després de la funció de la Tercera ordre de S. Francesch la mensual ab exposició. Demá á las 7 de la tarde se comensará'l Septenari de Ntra. Sra. dels Dolors, y cada dia al fi de la funció's cantarà lo «Stabat Mater».

Sant de demá.—Sant Leonci.

SECCIO COMERCIAL

J. Marsans Rof

Representant: **JOAQUIM SOCIATS**
CARRER SANTA ANNA, 26.—REUS

Ultima hora de la Bolsa de Barcelona á las 4 de la tarde d'ahir:

Interior	57'75	Filipinas	
Exterior	66'30	Aduanas	
Amortizable		Cubas 1886	69'25
Fransas	24'50	Cubas 1890	52'25
Norts		Obs. 6 0/0 Fransa	76'25
Exterior París	41'35	Obs. 3 0/0	39'37
		GIROS	
París	61'25	Londres	40'70

Se reben ordres de Bolsa pera Barcelona, Madrid y París.

Descompte de cupons, compra y venda al comptat y per compte agé de tota classe de valors, compra de monedas y bitllets de tots los paissos.

Nota.—Se reben adheissions al conveni judicial del ferrocarril de Tarragona á Barcelona y Fransa, sense cap comissió, y se satisfán los cupons de Janer y Abril de dita Companyia.

BOLSI DE REUS

Cotizacions realissadas en lo dia d'ahir á Barcelona facilitadas per lo corredor en aquesta ciutat D. Antoni Demestre.

Interior	57'75	Cubas del 86	69'37
Exterior	66'40	Cubas del 90	53'87
Colonial		Aduanas	
Norts	24'50	Oblig. 5 p 8 Almansa	
Fransas		Id. 3 p 8 Fransa	39'37
Filipinas			

Exterior	41'35	PARÍS	
		Norts	
		GIROS	
París	61'25	Londres	40'70

Se reben ordres pera operacions de Bolsa. Compra y venda de tota classe de valors cotizables en Bolsa. Descompte de cupons y compra de monedas d'or de tots los paissos.

Nota.—Aquesta casa s'encarrega de la adheissió de las obligaciones al conveni de la Companyia de Tarragona á Barcelona y Fransa, anticipant lo pago dels cupons vensuts ab arreglo als tipos proposats en dit conveni.

Cambis corrents en lo dia d'ahir en aquesta plassa facilitats per los corredors de comers D. Joan Vallés Sureda, D. Joan Lauradó Prats, don Joan Vallés Vallduvi y D. Francisco Prius Demestre.

Londres á 90 dias fetxa.	
» á 8 » vista.	
París á » » »	
Marsella á 8 » »	

VALORS LOCALS	DINER PAPER.	OPER.
ACCIONS	010	010
Gas Reusense..		750
Industrial Harinera..		500
Banch de Reus..		475
Manufacturera de Algodon.		400
C. Reusense de Tranvias, privilegiadas al 5 per cent.	150	

Moviment del port de Tarragona

Entradas del dia 9
De Nàpols y Túnez en 5 dias v. noruech Glanwern, de 574 ts., ab tránzit, consignat als senyors Boada germans.
Despatzadas
Pera Barcelona v. Cervantes, ab efectes.

Barcos á la carga

Pera Burdeos, Helsingfors, Abo, Hangó, Borga, Lovisa: Kotka, Viborg, Fredrikshamn, Nystad, Rauhó, Bjórneborg, Kristinestad, Vasa, Jakobstad, Gambia, Karleby, Uleaborg, San Petersburg y Reval; y pera Moskow, Warschau y Nischni Nowgorod, á flete corrido vía San Petersburg, sortirá lo dia 10 de Setembre lo vapor «Ariadne», que despatxan los senyors Boada Germans.

Pera Gothemburgo, Copenhague, Stokólmo, Christiania, Bergen, Maimó, Helsingborg, Norrköping, Gefle, Sundswall, Stettin, Danzig Koeninsberg Libau, Riga, y demès ports de Suecia, Noruega, Dinamarca, Alemania y Russia, estará á la carga del 19 al 20 de Setembre lo vapor Adolph Meyer, que despatxan los senyors Boada Germans.

Pera Aalifax, Quebec y Montreal estará á la carga lo 30 del corrent lo vapor Bellona, consignataris senyors Mac-Andrews y C.^a

ANUNCIS PARTICULARS

¿Qué es hernia?

La hernia, terme facultatiu que significa lo que vulgarment s'anomena quebradura, quebrancia, relaxació, (Trenca), es la separació dels teixits que forman la paret del ventre, per quina obertura surten los intestins.

¿Cóm se coneix?

Per la excrecencia, (bulto), mes ó menos tou ó mes ó menos gros que apareix estant dret y desapareix las més de las vegadas tirantse al llit.

¿Quinas son sas consecuencias?

La persona que sofreix aquesta dolencia orgánica, que apareix molts vegadas insensiblement y per relaxació natural dels teixits, ó be á consecuencia d'un esforç voluntari ó involuntari, com es lo tossir ó estornudar, está exposat continuament á una mort horrible; per aixó basta una mala digestió, ó una petita inflamació n la vora de l'anella ú obertura que deix passar l'intestí pera efectuarse la estrangulació del mateix.

Consecuencia de lo dit es lo creure que qualsevol armatost mentres tingui'l nom de braguer ja es suficient pera aliviar sa dolencia, quan no es aixis, sino que es precis que'l braguer sia aplicat en cada cas, per personas coneixedoras de son mecanisme, y no per mans inexpertas, que colocan braguers al atzar, com si operació tan delicada fos la cosa més senzilla.

Braguerets de cautxou, ab ressort pera la prompta curació dels tendres infants.

Tirants Omoplátics pera evitar lo carregament d'espalllas.

Faixas hipogástricas pera corregir la obesitat, dilatació y abultament del ventre.

JOSEPH PUJOL

cirurjá especialista en lo tractament de las hernias ab llarchs anys de práctica en la casa de D. Joseph Clauselles de Barcelona. Establiment «La Cruz Roja».

REUS.—PLASSA DE PRIM.—REUS

TELEGRAMAS

Madrid 10.

Se diu, ab referencia á alguns dels mariners repariats, que'ls canons de la escuadra de Cervera feren molts blancs, pero que'ls barcos enemichs eran accersats y las balas no feyan dany en los mateixos.

Se diu que un diputat preguntará avuy en lo Congrés cóm ha pogut venir lo Sr. Díaz Moreu y per quina causa no fou declarat presoner com los demés després del combat naval de Santiago.

—Los periodistas preguntaren á alguns ministros cóm no tenint importancia'l manifest del general Polavieja, se prohibeix sa publicació, contestant lo general Correa que uná vegada llegit en lo Congrés no hi havia inconvenient en que'l publiquessin los periódichs; pero fins are es lo cert que ningú ha sollicitat dita autorisació.

—Dinhen de París que'l origen dels disgustos dels mussulmans y de les morts ocorregudas últimament á Gandia es l'haver vist los indigenas que aquells s'apoderavan dels principals ports de la isla.

—Lo general Weyler sortirá desseguida pera Palma.

—Diu «El Imparcial» que'l desordre que regna en tot arren ha vingut ha augmentarlo lo fet, que deu ferse constar, de que la carta de son corresponsal á la Habana y que ha motivat sa detenció fou revisada y autorisada sa publicació per la prévia censura.

—Comunican de París que son molts los joves espanyols que passen la frontera desde que s'anunciá lo cridament dels 100.000 homes.

—A Valladolid hi ha caygut un núvol de pessetas falsas ab lo bust d'Alfons XIII y any 95.

—A la Habana tres jornalers trobaren un tresor, y després d'admirar las monedas, se las repartiren com bons emichs.

Imp. de C. Ferrando.—Plassa de la Constitució.

SERVEY DE TRENS

(SORTIDAS)
De Reus a Barcelona

5:04 m. correo (Per Villanova y Vilafranca) 1.ª, 2.ª, y tercera.
8:56 m. expres, primera y segunda dimars, dijous y dissabtes, (Per Vilafranca).
12:11 t. mercancías, segunda y tercera.
1:57 t. correo (per Vilafranca).
De Barcelona a Reus
5:25 m. (per Vilafranca).
9:46 m. (per Vilafranca).
1:58 t. per id.
7:39 t. expres (dimars, dijous y dissabtes).

De Reus a Mora

9:33 m. — 1:04 t. — 3:40 t. — 7:19 y 9:57 nit.

De Mora a Reus

4:21 m. — 8:00 m. — 12:08 t. — 6:04 t. — 7:36 n.

De Reus a Tarragona

8:30 m. — 9:47 m. — 2 t. — 7:04 t.

De Tarragona a Reus

7:30 m. — 12:25 t. — 4:30 t. — 8:20 n.

De Reus a Lleyda

4:10 m. — 5:28 t.

De Lleyda a Reus

5:50 m. — 3:50 t.

De Reus a Vimbodí

1:28 t. cotxes de 2.ª y 3.^a

De Vimbodí a Reus

9:53 m. cotxes de 2.ª y 3.^a

De Tarragona a Valencia

9:30 m. y 11:30 n.

De Valencia a Taragona

11 m. y 6:30 n.

ADMINISTRACIÓ DE CORREUS-REUS

Horas d' arribada y sortidas de correos

ARRIBADAS

De Tarragona, 8:30 m.
De Barcelona (per Tarragona) 9:30 m.

PERA ADOB DE TOTAS LAS CULLITAS Y CULTIUS INDISPENSABLE Y DE EXCELENTS RENDIMENTS

LO COMBINAT EMPLEO DE LAS

ESCORIAS THOMAS SALES DE STASSFURT

COM ADOB FOSFATAT

COM ADOB POTASSICH

GARANTIZADAS PURAS

SOLUBLES AL CITRAT

SULFAT DE POTASSA, CLORURO DE POTASSA

SALS CALZINADAS RICAS EN SULFAT DE POTASSA,

KAINITA, ETC.

Lo més econòmic, lo més efíca, lo més durader. baix garantí del Sindicat de ventas de STASSFURT.

NITRAT DE SOSA

ADOB AZOAT

DE GRADUACIÓ GARANTIDA DE 15:12 A 16:00 AZOE Y D' EFECTES RAPITS Y SEGURS

Dirigirse pera prospectes e informes sobre l' empleo

A. D. OTTO MEDEM-VALENCIA

ASCENSORES-SIVILLA

Hidráulicos y Eléctricos

MONTA-CARGAS Y MONTA-PLATOS

Societat general de transports marítims a vapor de Marsella

Serveys del mes de Septiembre de 1898

Línea directa pera l' Río de la Plata

Sortirá de Barcelona directament pera Montevideo y Buenos Aires los magníficos y rápidos vapors francesos

lo dia 11 de Septiembre lo vapor "Espagne"

lo dia 21 de " " "France"

LÍNEA PERA L' BRASIL Y RIO DE LA PLATA

Sortirá de Barcelona lo dia 26 de Septiembre pera Rio Janeiro, Santos, Montevideo y Buenos Aires lo grandíos y acreditat vapor francés

BEARN

Consignataris a Barcelona, RIPOL y C. y Plasse de Palacio. — Barcelona.

APARATOS

ELEVADORES

DE

TODOS

SISTEMAS

MÓVIBOS

POR MOTOR

DR

Vapor, de Gas

Y A BRAZO

MUNAR Y GUITART

En CABA

INGENIEROS Y ARQUITECTOS

LIBERTAD, 1, MADRID

La casa construye y funciona aparatos elevadores de todos los sistemas conocidos como los de equilibrio superior, equilibrio inferior, hidrostático, mecánico, de compensador, eléctrico, hidroeléctrico, mecánico, etc., que se describen en el CATALOGO GENERAL DE LA CABA.

Se facilitan Catálogos y Presupuestos

1898